

Deloitte Legal Newsflash Greenille Private Client Team

Diverse wijzigingen inzake Vlaamse erf- en schenkbelasting

Op 18 september 2020 heeft de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet goedgekeurd dat betrekking heeft op de materies van erf- en schenkbelasting. Dit voorontwerp bevat diverse wijzigingen aan de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF) wat betreft de verlenging van de verdachte periode, de tariefverlaging voor schenkingen en legaten aan goede doelen, de hervorming van het 'duolegaat' en de invoering van de vriendenerfenis.

Verlenging verdachte periode

Er is geen registratieverplichting voor buitenlandse (bv. Nederlandse) notariële schenkingen van roerende goederen voor handgiften of voor onrechtstreekse schenkingen (zoals bv. een bankgift). Er is dus geen schenkbelasting behoudens vrijwillige registratie. Er is wel een risicotermijn of 'een verdachte periode' van drie jaar: indien de schenker overlijdt binnen drie jaar na de schenking, zal er alsnog erfbelasting verschuldigd zijn op de geschonken roerende goederen (artikel 2.7.1.0.5 VCF). Voor familiale vennootschappen en ondernemingen bedraagt deze termijn zeven jaar.

Deze verdachte periode van drie jaar, zoals voorzien in artikel 2.7.1.0.5 VCF, wenst men nu te verlengen naar vier jaar.

Hiermee wil de Vlaamse Regering stimuleren om schenkingen te registreren en daarop schenkbelasting te betalen.

In aansluiting daarop is het voorstel om ook in de artikelen 2.7.1.0.6 VCF (beding ten behoeve van een derde) en 2.7.3.2.5 VCF de periode te verlengen naar vier jaar (wettelijk vermoeden van eigendom).

Er is ook het initiatief van de federale overheid om de 'Kaasroute' te sluiten. Naar verwachting komt er vanaf 1 december 2020 een registratieverplichting voor buitenlandse schenkingsakten van roerende goederen. Overeenkomstig het advies van de Raad van State dient de invoering van voormelde registratieverplichting te gebeuren bij bijzondere wet. Dit betekent dat het voorstel door de Kamer én de Senaat moet worden goedgekeurd en bij bijzondere meerderheid, waarbij de meerderheid van elke taalgroep aanwezig is, in elke taalgroep een gewone meerderheid wordt behaald en een bijzondere meerderheid van 2/3 wordt behaald over de hele plenaire vergadering. Vlaams minister Matthias Diependaele verzekerde inmiddels dat de verlenging van de verdachte periode tot vier jaar niet meer opportuun is indien het initiatief van de federale overheid om de 'Kaasroute' te sluiten effectief doorgang vindt. In elk geval zal de verdachte periode relevant blijven voor hand- en bankgiften, of deze periode nu drie dan wel vier jaar bedraagt.

Nultarief voor schenkingen en legaten aan goede doelen

Voor giften aan 'goede doelen' bestaan op vandaag gunsttarieven van 5,5% (schenkbelasting) en 8,5% (erfbelasting). De Vlaamse Regering wil de bevolking echter nog meer stimuleren om een goed doel te begiftigen, en verlaagt voor die giften zowel het tarief van de schenk- als erfbelasting tot 0%. Het is daarnaast ook bedoeld als 'compensatie' voor het eventuele verlies aan inkomsten voor de goede doelen wegens het verdwijnen van het duolegaat (zie hierna).

Ook andere instellingen genieten dat tarief van 5,5% en 8,5%, namelijk de private stichting. Een private stichting behartigt in principe ook steeds een belangeloos doel. Toch heeft de Vlaamse Regering besloten om het tarief voor private stichtingen niet naar 0 % te brengen. Het een en ander heeft wellicht te maken met het feit dat private stichtingen al eens gebruikt worden als vehikel ter verzorging van de familie. Omdat de Vlaamse Regering de tariefverlaging enkel voorbehoudt voor begunstigen die het algemeen belang dienen door een doelstelling van algemeen nut na te streven, en omdat dat niet het geval zal zijn voor elke private stichting, blijven voor giften aan private stichtingen de tarieven van 5,5% en 8,5% behouden. Op deze manier wil de Regering misbruik van het nultarief vermijden.

Hervorming van het duolegaat

De invoering van het nultarief houdt verband met de hervorming van het duolegaat. We spreken bewust over een hervorming, en niet over een afschaffing. Het duolegaat blijft namelijk wel bestaan, al verliest het voor het merendeel van

de gevallen wellicht wel haar nut. In andere gevallen blijft het interessant.

Bij een duolegaat combineert men twee legaten, bijvoorbeeld een legaat aan een neef, en een legaat aan een goed doel. De testator legt daarbij aan het goede doel de last op om de erfbelasting verschuldigd op het legaat aan de neef te betalen, naast haar eigen erfbelasting. Met wat rekenwerk kan op die manier een besparing in de erfbelasting gerealiseerd worden: de neef houdt netto meer over dan wanneer het volledige bedrag aan hem zou worden gelegateerd, en ook het goede doel houdt er wat aan over. Een win-win dus.

Doorheen de jaren werd echter vaak louter om fiscale redenen geopteerd voor een duolegaat. Het goede doel was een nuttige schakel met een minimale begunstiging. De Vlaamse Regering wil met deze hervorming het fiscale planningselement uit het duolegaat halen.

De Vlaamse Regering wil dit doen door de invoering van een nieuw artikel, dat de belastbare grondslag bepaalt in het geval van een duolegaat waarbij aan een goed doel de last wordt opgelegd om andermans erfbelasting te betalen. Het komt erop neer dat men (het gebruteerd bedrag van) de last die wordt opgelegd aan het goede doel om de erfbelasting te betalen, ook als legaat zal beschouwen en belasten in hoofde van de begunstigde. Het fiscale voordeel dat het goede doel de erfbelasting op zich neemt verdwijnt dus. Op die manier verdwijnt het fiscaal planningselement uit het duolegaat en herstelt men het altruïstisch karakter.

Veel van de bestaande duolegaten zullen daardoor niet meer de gewenste uitwerking krijgen. Wij illustreren dit, en bespreken de berekeningswijze van de verschuldigde erfbelasting, aan de hand van een voorbeeld.

Stel dat een (kinderloze) testator een vermogen heeft van 600.000 euro. Laat hij dit volledige bedrag na aan zijn neef, dan betaalt deze hierop 315.500 euro erfbelasting. De testator heeft evenwel in zijn testament een duolegaat opgenomen, waarbij 350.000 euro toekomt aan de neef, en 250.000 euro aan een vzw. Aan de vzw wordt tevens de last opgelegd om de erfbelasting van de neef te betalen. Die erfbelasting wordt berekend als volgt:

1. Berekening van de erfbelasting die normaal verschuldigd zou zijn op het legaat van 350.000 euro: 178.000 euro. Aldus bedraagt het marginaal (hoogste) tarief in de erfbelasting 55%.
2. Berekening van de bijkomende belastbare grondslag voor de neef (brutering van het voordeel dat de VZW de erfbelasting van de neef betaalt), door middel van de volgende formule: $178.000 / (1 - 0,55) = 395.555,56$ euro, met als maximum het bedrag van het legaat aan het goede doel (zijnde 250.000 euro).
3. Voormeld bedrag van 250.000 euro wordt aldus bij de belastbare grondslag van de neef gevoegd, en van de belastbare grondslag van de vzw afgetrokken.
4. In hoofde van het goede doel zal een bedrag van 0 euro worden belast aan 0%.
5. De erfbelasting verschuldigd op het legaat van de neef wordt berekend op een grondslag van 600.000 euro (350.000 euro + 250.000 euro), en bedraagt 315.500 euro.

6. Conform de bepalingen van het testament, verkrijgt de neef zijn legaat van 350.000 euro. De vzw verkrijgt 250.000 euro, maar moet de erfbelasting van de neef voldoen, waardoor de vzw nog 65.500 euro zou moeten opleggen. De vzw zal het legaat verwerpen. Ter vergelijking: in de huidige regelgeving zou de totale verschuldigde erfbelasting 199.250 euro bedragen (178.000 euro op het legaat aan de neef, en 21.250 euro op het legaat aan de vzw), waardoor de vzw nog 50.750 euro zou overhouden.

Invoering van de vriendenerfenis

Met de invoering van de vriendenerfenis wil de Vlaamse Regering het mogelijk maken om een gedeelte van de nalatenschap na te laten aan één of meerdere familieleden of goede vrienden onder een gunstig fiscaal tarief.

De vriendenerfenis houdt in dat de testator in een authentiek testament een legaat kan opnemen ten voordele van één of meerdere familieleden (andere personen dan degenen die onderworpen zijn aan het tarief in rechte lijn en tussen partners) of vrienden. Dit legaat zal belast worden aan een gunstig tarief van 3%. Wel is de omvang van het legaat dat aan dit gunstig tarief kan worden vererfd beperkt tot 15.000 euro *in globo*. De vermindering bedraagt dus maximum 3.300 euro ((15.000 euro x 25% = 3.750 euro) – (15.000 euro x 3% = 450 euro)).

De testator moet duidelijk bepalen welke personen de toepassing van de vermindering mogen vragen. Indien de testator meerdere personen aanduidt, zullen zij *pro rata* van de vermindering genieten, tenzij de testator zelf in een afwijkende verhouding heeft voorzien.

Wat nu?

De nieuwe bepalingen zullen van toepassing zijn op schenkingen gedaan vanaf 1 juli 2021 en op nalatenschappen die openvallen vanaf 1 juli 2021. Indien u op bovenstaande wijzigingen wenst te anticiperen, geven wij u graag enkele aandachtspunten mee:

- Voor schenkingen van roerende goederen bij hand- of bankgift, zal gedurende vier jaar het risico bestaan dat alsnog erfbelasting verschuldigd is. Zoals hoger toegelicht, dient deze verlenging van de verdachte periode genuanceerd te worden gelet op het voornemen om de Kaasroute af te sluiten en de verklaring van Vlaams minister Matthias Diependaele;
- Bestaande duolegaten moeten onder de loep worden genomen om na te gaan of deze nog steeds beantwoorden aan de wensen van de testator en zo ja, of zij in de praktijk ook werkzaam zullen zijn;
- De vriendenerfenis zal enkel in een ondubbelzinnig authentiek testament opgenomen kunnen worden (een eigenhandig of internationaal testament volstaat niet).

Contact

Greenille Private Client Team, Tel: +32 2 738 06 50,
Email: greenille@deloitte.com

As a top legal practice in Belgium, Deloitte Legal - *Lawyers* is a full service business law firm, highly recommended by the most authoritative legal guides. Deloitte Legal - *Lawyers* is based in Zaventem, Watermael-Boitsfort, Antwerp and Gent. It consists of close to 150 highly qualified Bar-admitted lawyers. Deloitte Legal - *Lawyers* offers expert advice in the fields of banking & finance, commercial, corporate/M&A, employment, IT/IP, public/administrative, insolvency and reorganisations, real estate, EU law, tax law and dispute resolution. Whenever required to ensure a seamless and comprehensive high-quality service, Deloitte Legal - *Lawyers* collaborates closely with other professions (e.g. tax, financial advisory, accountancy, consulting), and with a select group of law firms all over the world.

Deloitte Legal - *Lawyers* provides thorough and practical solutions tailored to the needs of clients ranging from multinational companies, national large and medium-sized enterprises, financial institutions, government bodies to private individuals.

More information: www.deloittelegal.be

© 2020, Deloitte Legal – *Lawyers* - The content and layout of this communication are the copyright of Deloitte Legal – *Lawyers* or its contributors, and are protected under copyright and other relevant and intellectual property rights laws and regulations. No reproduction in any form or through any medium is allowed without the explicit consent of Deloitte Legal – *Lawyers* or its contributors.

[Subscribe](#) | [Unsubscribe](#)